

MASARYKOVA
UNIVERZITA

Sebehodnoticí zpráva Masarykovy univerzity

Oblast vzdělávání

Filozofie, religionistika a teologie

Prosinec 2017

Masarykova univerzita

Žerotínovo nám. 617/9, 601 77 Brno, Česká republika
www.muni.cz

Obsah

1. Povaha, rozsah a struktura vzdělávací činnosti	3
2. Tvůrčí činnosti.....	13
3. Personální zajištění výuky, tvůrčí činnosti a souvisejících činností	19
4. Mezinárodní působení.....	21
5. Spolupráce s praxí.....	22
6. Shrnutí.....	24

Uvedené údaje jsou platné k datu odeslání žádosti o institucionální akreditaci, není-li v textu uvedeno jinak.

1. POVAHA, ROZSAH A STRUKTURA VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

B I. 1. Povaha, rozsah a struktura vzdělávací činnosti uskutečňované vysokou školou v dané oblasti vzdělávání odpovídá popisu této oblasti vzdělávání uvedenému v nařízení vlády o oblastech vzdělávání ve vysokém školství, vydaném podle § 44a odst. 3 zákona o vysokých školách.

Shrnutí sebehodnocení:

Masarykova univerzita v oblasti vzdělávání Filozofie, religionistika a teologie nabízí studijní programy Filozofie, Teorie a dějiny vědy a Religionistika, které v dostatečné míře pokrývají základní tematické okruhy specifikované pro danou oblast vzdělávání. Filozofie a Religionistika jsou nabízeny ve všech stupních (bakalářské, navazující magisterské a doktorské studium), Teorie a dějiny vědy jsou realizovány pouze v doktorském stupni.

Studium oborů v této oblasti vzdělávání navazuje na tradici výuky filozofie od dob založení Filosofického semináře na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity (FF MU) v roce 1919, přičemž samotná výuka byla zahájena v roce 1921. Setrvalé bylo tradiční zaměření na problematiku dějin filozofie od antiky po současnost, které byly prezentovány zejména v kritických analýzách. Svěbytný přístup se projevoval pak ještě výrazněji při výuce jednotlivých filozofických disciplín – ontologie, epistemologie, metodologie věd i logiky a stále častěji se objevovaly silné interdisciplinární vazby, zpočátku k nejbližším oborům, jako byla historie, psychologie a některé jazykovědné disciplíny, později pak i přírodní vědy – biologie a fyzika nejvýrazněji. Byla tak vychována řada odborníků, kteří našli uplatnění jak v institucích převážně humanitního zaměření, tak i na pracovištích, na kterých zaměstnávání absolventů humanitních oborů nemělo do té doby žádnou tradici (např. ministerstvo obrany, vězeňská služba, standardizační konsorcia atd.). Situace se dále výrazně změnila po roce 1989, kdy se postupně začaly navazovat zahraniční kontakty, ať už to byly příležitostné či systematicky pojaté návštěvy hostujících přednášejících nebo výjezdy vlastních vyučujících na různé studijní pobyty a letní školy. Další zásadní zlom znamenalo zapojení se do programu mezinárodní výměny studentů, kdy se našim studentům postupně otevřely dveře na zpočátku francouzské univerzity a postupně se pak přidaly školy v dalších zemích. Nešlo přitom jen o samotnou zahraniční zkušenost jednotlivých studentů, ale významný byl i tlak na domácí prostředí, které se muselo adaptovat na nově se formující situaci pod vlivem zmnožujících se mezinárodních kontaktů, a to jak po stránce obsahové, tak formální. Bylo třeba změnit i organizaci výuky tak, aby byla průchodná s co nejmenšími komplikacemi i pro studenty trávící semestr či dva v zahraničí.

Jistá stabilita v postupných personálních obměnách pracovišť měla za následek i přirozenou proměnu, resp. aktualizaci obsahu, tj. výzkumných i výukových témat a zaměření. Klíčovou oblastí zůstávají stále dějiny filozofie, ale posiluje se v nich analytický pohled, studenti jsou vedeni ke kritičnosti ve smyslu získávání schopností analyzovat argumenty tradičních autorit, pracovat důsledně s textem, interpretačně jej zvládnout a na základě získaných zkušeností nakonec nabídnout text vlastní s originálním přínosem.

Výuka religionistiky jako samostatného oboru byla zahájena v roce 1992, což činí FF MU fakultou s nejstarší tradicí výuky religionistiky v polistopadové ČR. FF MU od počátku uskutečňovala pětiletý magisterský program, posléze transformovaný v tříletý program bakalářský a dvouletý navazující magisterský. Od roku 2002 realizuje v religionistice doktorský program. Získala také akreditaci ke konání habilitačního řízení v religionistice.

Na FF MU, kde chybí tradice orientalistiky příznačná pro univerzitu pražskou a olomouckou, program Religionistika od počátku představoval oproti velké části jiných fakultních programů důležité ohnisko studia mimoevropských kultur, což nadále v úplnosti platí i po osamostatnění sinologie a japanistiky, které se formovaly v rámci religionistického pracoviště a nadále je s nimi udržována úzká spolupráce v oblasti výuky o náboženských tradicích Číny a Japonska a příslušných jazyků.

Studijní program Religionistika byl na počátku koncipován s přihlédnutím především ke zkušenostem religionistických pracovišť v USA a Německu, posléze se spolu s personálním růstem Ústavu religionistiky a postupem empirických výzkumů pracovníků ubíral zčásti vlastní cestou. Ve výuce a výzkumu jsou nyní dominantně zastoupeny především, ač rozhodně ne výhradně, tři směry: (1) interdisciplinární historie náboženství, inspirovaná historickou antropologií, kognitivní historiografií a v poslední době analýzou komplexních sítí, (2) kvalitativní sociologický výzkum současné religiozity a (3) kognitivní věda o náboženství, využívající metod a přístrojového vybavení experimentální psychologie v úzké spolupráci se špičkově vybavenou fakultní výzkumnou infrastrukturou HUME lab¹.

Výsledkem více než pětadvacetiletého vývoje brněnské religionistiky je důkladné a poměrně náročné kurikulum, které na bakalářském stupni studentům nabízí nejen úvod do oboru a jeho dějin a klasickou náplň religionistiky, kterou je na většině evropských pracovišť úvod do hlavních náboženských tradic světa, ale i prakticky zaměřené obeznámení s technikami historického, komparativního, antropologicko-sociologického a kognitivně-psychologického výzkumu. Vedle toho se v bakalářském kurikulu začíná rozvíjet také směr aplikovaný, připravující především na zaměstnání v neziskové a mediální sféře. Magisterské studium religionistiky je v současné době zaměřeno spíše úzce, výzkumně, i v něm bude zapotřebí rozvíjet také směr cílící na mediální a neziskovou sféru. Doktorské studium religionistiky se zaměřuje na původní výzkum v profilových oblastech, v nichž se na FF MU provádí religionistický výzkum, doktorandi se věnují publikační činnosti a někteří dosahují mezinárodně významných výsledků (výzkumná pozice na Harvardu, publikace v časopisech *Nature Journals / Human Behaviour, PLOS One, Numen* aj.).

V oblasti mezinárodních kontaktů a doplnění výuky o nové postupy, které reagují na potřeby aktuálních generací studentů, se výuka religionistiky na FF MU ubírala stejným směrem jako výuka filozofie. Obory Filozofie, Teorie a dějiny vědy a Religionistika, realizované na MU, spolu koherentně pokrývají příslušnou vzdělávací oblast, mají na FF MU dlouholetou tradici, jsou velmi dobře pokryty personálně a výzkumně a jsou zapojeny do široké spolupráce s dalšími programy, včetně celofakultních kurzů filozofie a metodologie vědy a celouniverzitních kurzů.

Samostatnou kapitolou ovlivňující způsob a mnohdy i obsah výuky představovaly a vlastně stále představují moderní technologie a jejich stále častější zapojení jak do výuky, tak do výzkumné práce, na které se podílejí i studenti magisterského a zejména pak doktorského studia. Vznikla řada e-learningových kurzů a ještě více dílčích podpor pro samostudium s využitím prvků e-learningu.

Rozvíjení dříve uvedených schopností je ostatně i perspektivou oborů této oblasti vzdělávání, kde je třeba brát v potaz, že tyto obory povýtce nemají příliš konkrétních možností aplikace

¹ HUME lab – Laboratoř pro experimentální humanitní vědy (<http://www.humelab.cz>) je výzkumná infrastruktura FF MU, která disponuje lidskými zdroji vyškolenými v designování experimentálního výzkumu a kvalitním přístrojovým vybavením. Zaměřuje se především na zkoumání různých aspektů lidského chování, jako je skupinová solidarita, hierarchie ve skupině a další roviny skupinové dynamiky, komunikace při výuce v třídách, zpracovávání emocí, vnímání prostoru aj. Zájemcům z Masarykovy univerzity i mimo ni nabízí jedinečné přístrojové vybavení vhodné k laboratornímu i terénnímu výzkumu, asistenci při designování výzkumu, sběr a analýzu dat a organizaci seminářů a stáží.

v praxi, koncept „uplatnění v oboru“ zde není použitelný. Absolventi nacházejí uplatnění všude tam, kde je požadována schopnost kritické analýzy, argumentační schopnosti a v neposlední řadě i práce s lidmi.

Velmi rádi bychom zvětšovali tlak na to, aby od nás neodcházeli absolventi jednooborově zaměřeni, ale odnášeli si znalosti z dalších oblastí a oborů, pokud je přímo nevystudují v rámci standardního studijního programu. Již nyní tak zařazujeme do nabídek povinně volitelných předmětů kurzy jiných studijních oborů a tato tendence bude nepochybně v dalších letech sílit.

Výsledek sebehodnocení:

Úplný soulad	Podstatný soulad	Částečný soulad	Nesoulad
--------------	------------------	-----------------	----------

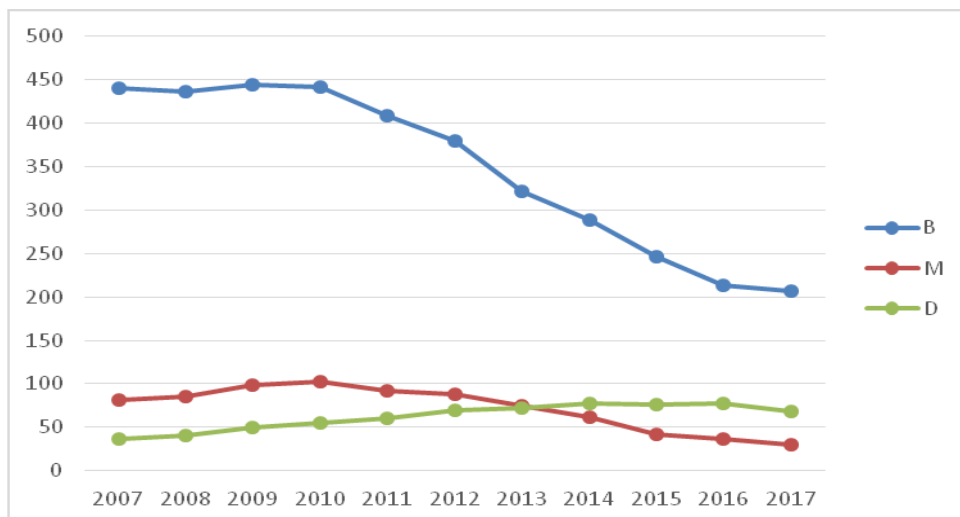
1.1 Rozsah vzdělávací činnosti v univerzitním kontextu

Vzdělávací činnost v dané oblasti vzdělávání je realizována na všech stupních – bakalářském, navazujícím magisterském i doktorském. V posledních letech došlo ke snížení počtu uchazečů o studium, zejména v bakalářském a navazujícím magisterském stupni. Zároveň se mírně zvýšil zájem o doktorské studium. Snižující se celkový počet studentů souvisí mimo jiné s demografickým vývojem a rozmachem terciálního vzdělávání, kdy stejné nebo podobné obory začaly nabízet i jiné vysoké školy v ČR.

Kvalita vzdělávací činnosti je pravidelně sledována a hodnocena. Obor Filozofie prošel sebehodnocením v minulosti již dvakrát (jednou v rámci pilotního ověřování systému sebehodnocení na MU, podruhé v roce 2014), obor Religionistika jednou (v roce 2014). Žádné zásadní výhrady k podobě realizace vzdělávání v dané oblasti oponenti neměli. Na základě poskytnutých doporučení byly především jasněji vymezeny a upřesněny požadavky na ukončení jednotlivých předmětů (jako jeden z nástrojů předcházení studijní neúspěšnosti). Získaná zpětná vazba z hodnocení bude použita také při vytváření nových studijních plánů programu Filozofie. Z evaluace oboru Religionistika vzešlo doporučení srozumitelněji komunikovat navenek identitu pracoviště a oboru a více se zaměřit na publikování ve špičkových zahraničních časopisech; tento trend je skutečně patrný, ač pochopitelně postupný.

Graf 1: Počet aktivních studií v oblasti Filozofie, religionistika a teologie na MU (2007–2017)

Údaje vždy ke 4. příslušného kalendářního roku.

1.2 Struktura vzdělávací činnosti

Struktura předmětů v každém stupni studia umožňuje studentovi získání klíčových znalostí a dovedností v povinných předmětech, které tvoří obsahovou páteř studia, rozsah povinně volitelných předmětů dává možnost prohloubení speciálních znalostí vázaných například na téma diplomové práce. Mezi povinně volitelnými předměty mají na filozofii klíčové postavení interpretační semináře, na religionistice rozšiřující kurzy o náboženských tradicích a teorii a metodologii oboru.

Tabulka 1: Aktuální přehled studijních programů a oborů akreditovaných v oblasti Filozofie, religionistika a teologie

	Bc.	NMgr.	Ph.D.
Počet SP	1	1	1
Počet SO	2	2	3
Počet SO uskutečňovaných déle než 10 let	2	2	2
Počet studií	213	37	68

Aktuální počet studijních programů: 3

Aktuální počet studijních oborů: 7

Z toho uskutečňovaných déle než 10 let: 6

V bakalářském studijním programu Filozofie jsou pro jednooborové studium akreditovány následující obory:

	Akreditace do	Uskutečňováno déle než 10 let
Filozofie	31. 8. 2019	ano
Religionistika	31. 8. 2019	ano

V magisterském studijním programu Filozofie jsou pro jednooborové studium akreditovány následující obory):

	Akreditace do	Uskutečňováno déle než 10 let
Filozofie	31. 7. 2023	ano
Religionistika	31. 7. 2023	ano

V doktorském studijním programu Filozofie jsou akreditovány následující obory:

	Akreditace do	Uskutečňováno déle než 10 let
Filozofie	31. 12. 2024	ano
Teorie a dějiny vědy	31. 8. 2019	ne
Religionistika	31. 12. 2024	ano

1.3 Povaha vzdělávací činnosti

Vzdělávací činnost je realizována tak, aby student v průběhu studia získával požadované znalosti, schopnosti a kompetence. Profil absolventa je v souladu s očekávaným profilem a v jednotlivých stupních studia jej naplňuje v odpovídající šíři a míře podrobnosti. Absolvent programu Filozofie získává znalost primárních textů i sekundární literatury, komplexní znalost dějin filozofie, včetně dostatečné orientace v soudobých směrech angloamerické, francouzské a německé filozofie. Stává se odborníkem na problematiku současných témat systematické filozofie, etiky, teorie a metodologie vědy. Disponuje jazykovou kompetencí v aktivním praktickém a odborném užití alespoň jednoho světového jazyka. Jeho komunikační schopnosti ho předurčují k rychlému a flexibilnímu osvojení a rozvíjení dalších kompetencí, vyplývajících z jeho profesního zaměření.

Absolventi **bakalářského studia religionistiky** na FF MU mají přehled o hlavních náboženských tradicích minulosti i současnosti a základní vhled do teorie, metodologie a dějin oboru, zvládají základy vybraného pramenného jazyka a prošli praktickou přípravou v oblasti prezentačních dovedností, odborného psaní a historických, komparativních, sociologických, antropologických a psychologických přístupů k náboženství. Nacházejí uplatnění ve školství, v kulturních institucích, ve specializovaných oblastech cestovního ruchu, v administrativě, v neziskových organizacích, v médiích, v oblasti přípravy projektů a grantů ve veřejném i soukromém sektoru, ve společnostech zaměřujících se na vývoj her a volnočasových aktivit a ve start-up projektech vyžadujících kreativní myšlení. Zaměstnavatelům mohou nabídnout dobré analytické dovednosti, mezikulturní přehled, obeznámenost se základy hned několika společenských a humanitních věd a jejich kvalitativních i kvantitativních metod, schopnost psát formálně i obsahově správné texty, uvažování v globálních souvislostech a schopnost věnovat se soustavně a dlouhodobě řešení náročných projektů.

Absolventi **magisterského studia religionistiky** na FF MU získali společenskovědní a humanitní vzdělání, které je svou úrovní srovnatelné s obdobnými programy na kvalitních zahraničních univerzitách. Umí kriticky využívat koncepty historických věd, sociologie, kulturní a sociální antropologie, etnografie, kognitivních věd a psychologie ke konzistentnímu a podloženému porozumění lidskému sociálnímu jednání; vyhledávat informace v různých typech zdrojů, posuzovat jejich relevanci a provádět jejich kritické zhodnocení, rozbor a syntézu; charakterizovat vybrané náboženské tradice a porozumět jejich dynamice; užívat vybrané metody sběru a analýzy dat obvyklé ve společenských a humanitních vědách; připravit kvalitní výzkumný projekt; posuzovat výzkumné projekty z hlediska proveditelnosti, společenského dopadu a etiky výzkumu; psát formálně i obsahově korektní a přínosné texty o fenoménech lidské kultury s využitím relevantních zdrojů a s vlastním původním vkladem; uvažovat o jevech lidské kultury v globálních a výrazně mezioborových souvislostech; diferencovaně aplikovat přístupy a poznatky společenských a humanitních věd v zaměstnání i v osobním porozumění jevům lidské kultury. Absolventi magisterského studia religionistiky jsou kompetentní k práci ve všech humanitních oblastech, které vyžadují kritické myšlení a mezikulturní vnímavost. Nacházejí uplatnění například ve školství, v žurnalistice, ve specializovaných oblastech cestovního ruchu, v administrativní práci, v neziskových organizacích, v médiích, v oblasti přípravy projektů a grantů ve veřejném i soukromém sektoru, ve společnostech zaměřujících se na vývoj her a volnočasové aktivity a ve start-up projektech vyžadujících kreativní myšlení. Zaměstnavatelům mohou nabídnout velmi dobré analytické dovednosti, kreativní uvažování, flexibilitu, mezikulturní přehled, dobrou obeznámenost s východiskem a metodami hned několika společenských a humanitních věd, schopnost psát formálně i obsahově správné a původní texty, schopnost uvažovat v globálních a mezioborových souvislostech a schopnost věnovat se soustavně a dlouhodobě řešení náročného projektu.

Absolventi **doktorského studia religionistiky** na FF MU jsou připraveni na kariéru akademických a výzkumných pracovníků v ČR i v zahraničí. Jsou schopni porozumět náročným teoretickým textům z oblasti humanitních a sociálních věd; propojit obecně teoretickou a empiricky konkrétní rovinu odborné práce v humanitních a sociálních vědách; užívat na pokročilé úrovni vybrané metody sběru a analýzy dat obvyklé ve společenských a humanitních vědách; navrhnout a provést náročný, soustavný, původní, metodologicky poučený a teoreticky relevantní religionistický výzkum; ozřejmit teoretická východiska vlastního výzkumu; zasadit výsledky vlastního výzkumu do kontextu mezinárodního bádání o dané problematice; orientovat se v praktických i etických aspektech výzkumu a publikační činnosti; efektivně pracovat s konstruktivní kritikou vlastních textů; sepsat kvalitní a přínosný odborný text vyhovující mezinárodním standardům; předávat získané znalosti a zkušenosti formou pedagogické činnosti, odborných přednášek a publikací; uplatnit získané pedagogické zkušenosti a organizační dovednosti v praxi. Absolventi doktorského studia religionistiky nacházejí uplatnění v pedagogické a vědecké práci v religionistice a příbuzných oborech, v oblasti přípravy projektů a grantů ve veřejném i soukromém sektoru, v neziskových organizacích a poradenství se zaměřením na menšiny a mezikulturní překlad, ve státní správě na pozicích vyžadujících kulturní přehled a odborně podložené rozhodování, ve školství, ve sdělovacích prostředcích a v překladatelství společenskovední a humanitní literatury. Zaměstnavatelům v akademické sféře mohou nabídnout výborný přehled o oboru religionistiky a aktuálním dění v teorii a metodologii oboru na mezinárodní úrovni, mezioborové uvažování, důraz na teoretickou podloženost a empirickou přesnost výzkumu a zkušenosti s výzkumem, výukou, publikační činností a přípravou grantových přihlášek a projektů. Ostatním zaměstnavatelům mohou nabídnout analytické dovednosti, mezikulturní rozhled, schopnost práce na náročných a dlouhodobých projektech, samostatné a kritické myšlení a dovednost připravovat kvalitní podklady k odborně zakotvenému rozhodování.

Absolventi oboru Filozofie na **bakalářském stupni** se mohou uplatnit, pokud nepokračují navazujícím magisterským studiem, v kulturních a mediálních institucích, ve státní správě a všude tam, kde je kladen důraz na porozumění a interpretaci textu, jsou způsobilí pracovat na všech místech, zejména humanitního zaměření, vyžadujících kritické a systematické myšlení nebo na manažerských postech vyžadujících flexibilitu v jednání a rozhodování.

Absolventi **navazujícího magisterského studia** jsou schopni aplikovat získané argumentační dovednosti na vlastní odborné texty, samostatně formulovat výzkumný problém, navrhnout jeho řešení a to obhájit a kriticky reflektovat filozofické pozadí a implikace problémů současné vědy. Jsou připraveni působit jako řídící, resp. programoví pracovníci kulturních a vzdělávacích institucí, ve školských institucích, ve vydavatelských a edičních zařízeních a jako redaktori, zpravodajové a recenzenti v novinách, kulturních časopisech, rozhlase a televizi. Jsou způsobilí pracovat na všech místech zejména humanitního zaměření, vyžadujících kritické a racionální myšlení. Jsou schopni vyhledávat informace v různých typech zdrojů, posuzovat jejich relevanci a provádět jejich kritické zhodnocení a syntézu, porozumět základním východiskům a přístupům společenských věd ke studiu lidské kultury, využívat různé metody sběru dat obvyklé ve společenských a humanitních vědách, psát formálně i obsahově korektní texty, uvažovat o jevech lidské kultury v globální a mezioborové perspektivě a aplikovat přístupy a poznatky společenských a humanitních věd v zaměstnání i v osobním porozumění lidskému jednání. Nacházejí uplatnění ve školství, v kulturních institucích, ve specializovaných oblastech cestovního ruchu, v administrativě, v neziskových organizacích, v médiích, v oblasti přípravy projektů a grantů, ve společnostech zaměřujících se na vývoj her a volnočasových aktivit a ve start-up projektech vyžadujících kreativní myšlení. Zaměstnavatelům mohou nabídnout dobré analytické dovednosti, mezikulturní přehled, obeznámenost se základy hned několika

společenských a humanitních věd a jejich kvalitativních i kvantitativních metod, prezentační dovednosti, schopnost psát formálně i obsahově správné texty, uvažování v globálních souvislostech a schopnost věnovat se soustavně a dlouhodobě řešení náročných projektů.

Absolventi doktorského studia oborů Filozofie a Teorie a dějiny vědy se pak navíc mohou uplatnit jako akademičtí pracovníci nebo samostatní vědečtí pracovníci na vysokých školách a odborných institucích sociálněvědného a humanitněvědného zaměření, dále v institucích zaměřujících se na popularizaci a komunikaci vědy.

Obsah všech jednotlivých předmětů je průběžně inovován v souladu s nejnovějšími poznatky v dané oblasti a na základě výsledků vlastního výzkumu přednášejících (od r. 2012 např. za filozofii 3 samostatné projekty z Fondu rozvoje MU, další předměty byly inovovány v rámci projektů OPVK *Logika: systémový rámec rozvoje oboru v ČR a koncepce logických propedeutik pro mezioborová studia (logika-rámec-rozvoje)*, CZ.1.07/2.2.00/28.0216, a *Filozofická fakulta jako pracoviště excelentního vzdělávání: Komplexní inovace studijních oborů a programů na FF MU s ohledem na požadavky znalostní ekonomiky (FIFA)*, CZ.1.07/2.2.00/28.0228, za religionistiku 13 grantů na inovaci kurzů či programů). Pro většinu předmětů existuje e-learningová podpora, nejčastěji v prostředí ELF (lokalizovaná varianta prostředí Moodle), kde jsou využívány různé nástroje a moduly pro studijní činnosti (průběžné testování, bodovaná diskuse, úkol s opravou odevzdávaný opakovaně až do vložení přijatelné verze aj.). Student pak může volit ty, které mu nejlépe vyhovují, které odpovídají jeho individuálním potřebám, tempu a motivacím.

Tabulka 2: Přehled oborů a jejich pokrytí tematickými okruhy

		Historie filozofie	Systematická filozofie	Religionistika	Biblická věda a historická teologie	Systematická a praktická teologie	Pramenné jazyky
Bc.	Religionistika			x			x
	Filozofie	x	x				
Mgr.	Religionistika			x			x
	Filozofie	x	x				
Ph.D.	Religionistika			x			x
	Filozofie	x	x				
	Teorie a dějiny vědy	x	x				

B I. 2. Cíle, obsah a organizace studia v rámci dané oblasti vzdělávání jsou v souladu s posláním a strategickým záměrem vysoké školy a ostatními strategickými dokumenty vysoké školy.

Shrnutí sebehodnocení:

Cíle, obsah a organizace studia v oblasti vzdělávání Filozofie, religionistika a teologie jsou v souladu s dlouhodobou strategií MU, vnitřními předpisy, dokumenty NAÚ a v neposlední řadě také s dlouhodobým strategickým rozvojem a spontánním, tj. samotnými pracovníky iniciovaným zkvalitňováním nyní uskutečňovaných studijních programů. Na MU nejsou realizovány teologické programy, to však chápeme jako typ profilu v rámci žádoucí diferenciaci českých VŠ, nikoli jako slabinu v našem pokrytí vzdělávací oblasti. MU ostatně tradičně nemá teologickou fakultu, kde by takové programy byly realizovány.

Výsledek sebehodnocení:

Úplný soulad	Podstatný soulad	Částečný soulad	Nesoulad
--------------	-------------------------	-----------------	----------

1.4 Záměr dalšího rozvoje vzdělávací činnosti v oblasti

Naším cílem je v souladu s dlouhodobým záměrem fakulty a univerzity nabízet kvalitní vzdělávání, které reflektuje aktuální rozvoj v dané oblasti, dále pokračovat v implementování nových forem a metod výuky a sledovat poměr počtu studentů na učitele, aby mohl být zachován rozsah individuálních konzultací a kvalita vedení závěrečných prací. V plánu je také posilovat internacionalizaci výuky formou systematického zapojování zahraničních odborníků do výuky a další podpory studentských studijních pobytů a praxí v zahraničí. Dále chceme udržovat a rozvíjet dobré vztahy s partnerskými katedrami, podporovat výměnné hostující přednášky, pořádat společné akce a studentské konference. Cílem je prohlubovat kontakty se zahraničními partnerskými pracovišti, rozvíjet cílenou komunikaci směrem k uchazečům o studium a budovat síť absolventů.

V programu Religionistika chceme zpravidelnit a rozšířit nabídku kurzů směřujících k aplikaci v mediální a neziskové sféře, výhledově ale také cestovnímu ruchu: na aplikační oblast se začínají zaměřovat první závěrečné práce, bude však třeba tuto možnost jiného než akademicky výzkumného směřování aktivněji podporovat.

Ve všech oborech vzdělávací oblasti do budoucna chceme usilovat především o částečné snížení studijní neúspěšnosti v prvních semestrech bakalářského studia a o konsolidaci v oblasti navazujícího magisterského studia, kde obory zaznamenávají pokles zájmu, takže počet aktivních doktorských studií již převýšil počet studií magisterských.

1.4.1 Bakalářské studijní programy

Struktura předmětů v bakalářském stupni programu Filozofie pokrývá dějiny filozofie od nejstarších dob po současnost a základní filozofické disciplíny (ontologie, epistemologie a etika), které na této úrovni nejsou přednášeny jinde v ČR. Velký důraz je kladen na metodologii oboru, logiku, kritické myšlení a argumentaci. Metodologický proseminář a Filozofický proseminář reflektují změny z hlediska návaznosti na praktické dovednosti a kompetence,

hlavním cílem proseminářů je uvést studenty do metodologických postupů nezbytných pro kritickou práci s textem a psaní vlastních odborných textů. Pozornost je věnována také příbuzným oborům a interdisciplinárním vztahům. Do budoucna chceme vytvořit vedlejší studijní plán (tzv. minor) programu Filozofie na předmětech základních filozofických disciplín doplněné o semináře kritického myšlení a argumentace, tak jak je to běžné na evropských a světových univerzitách. Znalosti dějin filozofie budou studenti získávat prostřednictvím četby a interpretace klíčových textů. Konstrukci hlavního studijního plánu (tzv. maior) chceme založit na stávající struktuře, která bude doplněna o větší prostor pro samotnou metodologii oboru Filozofie a volbu volitelných předmětů z příbuzných oborů.

V programu Religionistika chceme využít možnosti hlavního a vedlejšího studijního plánu k tomu, aby si ti, kdo se především přišli dovědět o různých náboženských tradicích, avšak v oboru ve skutečnosti nemají zájem sepsat samostatnou závěrečnou práci ani v něm působit, vybírali religionistiku jako vedlejší obor a neprocházeli náročnou průpravou směřující k realizaci bakalářského výzkumu. O specializaci neuvažujeme: zejména u oboru, který není vyučován na SŠ a v žádném případě necílí na přesnou pozici na trhu práce, by byla specializace v bakalářském studiu spíše nežádoucí. Za zásadní považujeme snížení studijní neúspěšnosti tam, kde ji můžeme ovlivnit, např. intenzivnější komunikací, pořádáním akcí pro studenty a postupnějším, pedagogičtějším přístupem především v prvním semestru, kde možná stále přetrvává něco z očekávání kladených na elitní studentskou populaci příznačnou pro konec 90. let, která se ovšem v konfrontaci s dnešními zájemci o náš obor ukazují jako nerealistická, což přivádí prezenční i kombinovanou variantu bakalářské religionistiky do první desítky programů s největší odpadovostí v prvním semestru na celé MU, tzn. z tohoto hlediska jeden z nejnáročnějších programů, což je u programu, kde hlavní motivací uchazečů bývá zájem o téma, nikoli budoucí pracovní uplatnění, nástupní plat a společenský status, zjevně dysfunkční.

1.4.2 Navazující magisterské studijní programy

Struktura předmětů v navazujícím magisterském stupni studijního programu Filozofie pokrývá soudobé dějiny filozofie v jejich hlavních jazykových oblastech a základní disciplíny systematické filozofie, v nichž jsou prohlubovány znalosti získané na bakalářském stupni. Pozornost je věnována aktuálním diskusím a debatám. Z hlediska návaznosti na praxi je kladen důraz především na interpretační a argumentační schopnosti a prezentační dovednosti, jejichž získávání, procvičování a testování je zahrnuto do výuky a metod hodnocení. Do budoucna chceme na tomto stupni posílit výuku předmětů zahraničními odborníky a dále pak seminární a projektový způsob výuky, tak aby studenti získávali nejen znalosti potřebné pro pokračování v doktorském studiu, ale také schopnosti a dovednosti využitelné na trhu práce.

V magisterské religionistice považujeme za hlavní slabinu počet kvalitních zájemců. Tento problém pramení jednak z únavy našich bakalářských absolventů z velmi náročného studia, jednak z malého zájmu bakalářů odjinud o navazující studium na jiné univerzitě. Dále v magisterském studiu již nepovažujeme za příliš funkční model, kde se studenti rozptýlí do různých zaměření, jež v magisterském studiu realizujeme. Chceme proto zavést a postavit do jádra kurikula nové povinné kurzy, pojaté průřezově na základě převážně antropologicky postavených státnicových okruhů (tělo, moc a autorita, norma a odchylka apod.), a přivést tak studenty různého zaměření do společných kurzů na dané obecné téma, na jejichž výuce se bude podílet více vyučujících tak, aby v nich byla zastoupena různá odborná zaměření, témata z různých kultur i různé metodologie.

1.4.3 Doktorské studijní programy

V doktorském studiu struktura předmětů reflektuje skutečnost, že na této úrovni jde především o samostatnou a systematickou přípravu na tvůrčí vědeckou a odbornou práci. Výuka se tedy realizuje z větší části na základě individuálního studijního plánu, který je připravován a aktualizován ve spolupráci se školitelem. Povinnou součástí studia jsou Doktorské semináře, jejichž obsah tvoří zejména přednášky přizvaných odborníků z jiných domácích a zahraničních filozofických pracovišť, průprava věnující se publikačnímu procesu nebo prezentace dílčích výsledků studentů při přípravě doktorské práce. Nedílnou součástí seminářů je řízená diskuse k předneseným přednáškám a referátům. Doktorští studenti průběžně zveřejňují dílčí poznatky, aktuality, nová zjištění a metodologické přístupy v oboru a rovněž poznatky ze zahraničních stáží a studijních pobytů, které jsou součástí jejich studia. Již v současné době se daří doktorským studentům publikovat v kvalitních zahraničních časopisech a tento trend chceme do budoucna ještě více podpořit, především poskytováním průběžné oponentury jejich textů dalšími odborníky (nejen školitelem). Dále chceme pokračovat v realizaci stáží na českých i zahraničních pracovištích.

V doktorském studiu se nám daří vést většinu doktorandů k poměrně kvalitní publikační činnosti (z hlediska databáze ERIH a výše) a nemalou část z nich dokonce k výborným publikačním a výzkumným úspěchům. Chceme ještě o něco důsledněji institucionalizovat proces vznikání dílčích částí práce. Daří se nám získávat doktorandy ze zahraničí (v oborech oblasti vzdělávání asi 10 %, se slovenskými studenty dokonce asi 23 %), chceme však dále zvyšovat jejich podíl a díky širší populaci, z níž se mohou rekrutovat potenciální zájemci, tak rovněž rozšířit podíl doktorandů věnujících se přímo projektům řešeným jednotlivými školiteli. Chceme také zvyšovat podíl disertačních prací odevzdaných v anglickém jazyce, obzvláště u výrazně specializovaných a nebohemikálních témat, a autory kvalitních disertací vést k jejich publikaci.

2. TVŮRČÍ ČINNOSTI

B II. 1. Tvůrčí činnost související s danou oblastí vzdělávání odpovídá charakteru uskutečňované vzdělávací činnosti v dané oblasti vzdělávání, pro niž vysoká škola žádá institucionální akreditaci. Žádá-li vysoká škola o institucionální akreditaci pro oprávnění samostatně vytvářet a uskutečňovat bakalářské studijní programy akademického zaměření, magisterské studijní programy nebo doktorské studijní programy, musí uskutečňovat odpovídající vědeckou nebo uměleckou činnost; na tuto činnost se vztahují požadavky na tvůrčí činnost uváděné v těchto standardech pro institucionální akreditaci.

Shrnutí sebehodnocení:

Seznam publikací pracovníků pokrývajících vzdělávací oblast, z nichž jsou níže vybrány ty nejvýznamnější za posledních pět let, pokrývají v dostatečné diverzitě různé aspekty vzdělávací oblasti a více než dostatečně prokazují kvalifikaci k výuce v příslušných oborech. Nejvýznamnější publikace jsou z větší části zveřejněny v mezinárodně významných médiích odborné diskuse. Publikace ilustrují výzkum ve speciálních oblastech, jimiž se vyznačuje profil programů tak, jak je komunikován uchazečům (zde samozřejmě především uchazečům o doktorské studium, kde je propojení výzkumu a výuky nejužší).

Výsledek sebehodnocení:

Úplný soulad	Podstatný soulad	Částečný soulad	Nesoulad
--------------	-------------------------	-----------------	----------

2.1 Organizace tvůrčí činnosti, hlavní tematické okruhy

Tvůrčí činnost je uskutečňována a rozvíjena především v následujících oblastech:

- publikační činnost,
- vydávání odborných recenzovaných časopisů: za filozofii *Studia Philosophica* a elektronický časopis *Pro-Fil*, zahrnuté do seznamu časopisů Rady vlády pro výzkum a vývoj, ERIH plus a dalších pro obor relevantních databází a indexů (např. *Philosophers index*), za religionistiku *Religio: Revue pro religionistiku* (SCOPUS, ERIH plus, *Index to the Study of Religions*) a odborný studentský časopis *Sacra*,
- pořádání studentských odborných konferencí a soutěží,
- zapojování se do popularizačních akcí a projektů určených pro studenty středních škol i nejširší veřejnost: Světový den filozofie UNESCO, Evropský festival filozofie Velké Meziříčí², Partnerství ve vzdělávání³ a Kočovní filosofická divadelní společnost.⁴

² <http://www.festivalfilosofie.cz/>

³ http://www.muni.cz/general/mu_partners/secondary_schools?lang=cs

⁴ <https://www.phil.muni.cz/fil/divadlo/>

A IV. 2. Vysoká škola předkládá zhodnocení nejvýznamnějších aktivit vysoké školy v tvůrčí činnosti za posledních pět let v oblasti vzdělávání, pro kterou vysoká škola žádá o institucionální akreditaci.

Shrnutí sebehodnocení:

Oblast tvůrčí činnosti je pokryta širokým spektrem aktivit, od vydávání odborných časopisů přes publikace v prestižních domácích a zahraničních periodikách a pořádání mezinárodních konferencí až po organizaci a účast na akcích určených pro širší odbornou i laickou veřejnost. V posledních letech se zvyšuje počet publikací v zahraničních časopisech a nakladatelstvích, zvyšuje se také kvalita vlastních vydávaných periodik, která jsou postupně zařazována do mezinárodních databází a indexů.

Výsledek sebehodnocení:

Úplný soulad	Podstatný soulad	Částečný soulad	Nesoulad
---------------------	------------------	-----------------	----------

2.2 Nejvýznamnější aktivity vysoké školy v tvůrčí činnosti, hlavní tematické okruhy

Mezi hlavní aktuální tematické okruhy tvůrčí činnosti vztahující se ke vzdělávací oblasti patří ve filozofii především dějiny antické a novověké filozofie, dějiny české filozofie, současná německá a angloamerická filozofie, logika, ontologie, epistemologie, etika, aplikovaná etika a argumentace, v religionistice kognitivní věda o náboženství, historická antropologie, analýza komplexních sítí v dějinách náboženství a kvalitativní výzkum současné religiozity.

V současné době jsou na pracovištích realizujících programy vzdělávací oblasti řešeny tři grantové projekty GA ČR a dva mezioborové grantové projekty GA MU:

- Generativní historiografie antického Středomoří: Modelování a simulace dynamiky šíření náboženských představ a forem chování (MUNI/M/1867/2014, řešitel: Mgr. Aleš Chalupa, Ph.D.),
- Neurčitá identita (GA17-12551S, řešitel: Mgr. Radim Bělohrad, Ph.D., ve spolupráci s Cyrilometodějskou teologickou fakultou Univerzity Palackého v Olomouci),
- Prameny novověké vědy (MUNI/G/0835/2016, řešitel: doc. PhDr. Daniel Špelda, Ph.D., ve spolupráci s Přírodovědeckou fakultou MU a Pedagogickou fakultou MU),
- Sémantické pojmy, paradoxy a hyperintenzionální logika založená na moderní rozvětvené teorii typů (GA16-19395S, řešitel: prof. PhDr. BcA. Jiří Raclavský, Ph.D.),
- Ženy v české filozofii a vědě (GA17-06697S, řešitel: prof. PhDr. Jan Zouhar, CSc.).

Pracovníci se podílejí na řešení interních grantových projektů (interní projekty FF, specifický výzkum apod.). Pro rozvoj vzdělávací oblasti byla klíčová také účast na projektech OPVK: *Výzkumná síť teorie a dějin vědy* (CZ.1.07/2.4.00/31.0108), *Logika: systémový rámec rozvoje oboru v ČR a koncepce logických propedeutik pro mezioborová studia* (CZ.1.07/2.2.00/28.0216) a *Laboratoř pro experimentální výzkum náboženství* (CZ.1.07/2.3.00/20.0048).

Významní pracovníci a jejich vybrané výsledky

Následující tabulka uvádí přehled významných pracovníků v oblasti vzdělávání a jejich 1–2 nejvýznamnější práce v posledních pěti letech.

Jméno	Práce	Dopad
BĚLOHRAD, Radim.	Self-Concern Without Anticipation. <i>Ethical Perspectives</i> , Leuven, Belgie: Centre for Ethics, KU Leuven, 2016, roč. 23, č. 3, s. 445–472. ISSN 1370-0049. doi:10.2143/EP.23.3.0000000.	Přesvědčivá a pečlivá kritika současných tendencí vysvětlovat egoistický zájem pomocí anticipace a psychologické kontinuity. Inspirován teoriemi Marya Schechtmanové, autor nabízí originální formu narativní teorie osobní identity.
BRÁZDA, Radim.	Indignation as a political dynamics category. <i>Human affairs</i> , Slovenská akadémia vied, 2017, roč. 27, č. 1, s. 48–58. ISSN 1210-3055.	Důkladný výklad a rozbor pojmů pobouření a sociálního stresu, který předložil P. Sloterdijk, a zároveň kritika jeho výkladu pojmu <i>eleutheria</i> .
KROB, Josef.	Anthropic principle. In <i>Encyclopedia of Time : Science, Philosophy, Theology & Culture</i> . 1. vyd. Los Angeles – London – Washington DC: SAGE, 2009. s. 19–22, 4 s. 1. Time-Encyclopedias. I Birx, H. James. ISBN 978-1-4129-4164-8.	Jedno z hesel zpracovaných pro rozsáhlou interdisciplinární a prestižní encyklopedii věnovanou tématu času.
ŠPELDA, Daniel.	The history of science as the progress of the human spirit: The historiography of astronomy in the eighteenth century. <i>Studies in History and Philosophy of Science Part A</i> , Elsevier, 2017, roč. 63, č. 1, s. 48–57. ISSN 0039-3681. doi:10.1016/j.shpsa.2017.05.004.	Text nabízí unikátní vysvětlení způsobů, jakými byl původně filozofický pojem lidského ducha přenesen na dějiny astronomie.
RACLAVSKÝ, Jiří.	Two Standard and Two Modal Squares of Opposition. In Beziau, Jean-Yves, Basti, Gianfranco. <i>The Square of Opposition: A Cornerstone of Thought</i> . 1. vyd. Cham, Switzerland: Birkhäuser-Springer, 2017. s. 119–142, 24 s. doi:10.1007/978-3-319-45062-9.	Text vychází z originálního rozvinutí transparentní intenzionální logiky Pavla Tichého, které zde aplikuje na řešení jednoho konkrétního problému z oblasti sémantiky možných světů.
MÁCHA, Jakub.	<i>Wittgenstein on Internal and External Relations : Tracing All the Connections</i> . 1st ed. London: Bloomsbury Academic, 2015. 262 s. Bloomsbury research in analytic philosophy. ISBN 978-1-4742-4214-1.	Práce nabízí unikátní a osobitý pohled na hojně komentované a interpretované dílo Ludwiga Wittgensteina. Díky perspektivě, ze které se autor na původ a vývoj Wittgensteinova myšlení dívá, činí viditelnými témata a

		problémy, které dosud zůstávaly nepovšimnuty. Jedná se o originální, ambiciózní, pečlivě vyargumentovaný a detailně zpracovaný text, který nás nutí Wittgensteinovo dílo znovu promýšlet.
PICHA, Marek.	Hume o myslitelnosti. <i>Filosofický časopis</i> , AV ČR, Filosofický ústav, 2017, roč. 65, 2017, č. 2, s. 237–252. ISSN 0015-1831.	Originální interpretace a promyšlení vztahu mezi myslitelností a možnostmi, kterému se ve své filozofii věnoval David Hume. Autor se zaměřil také na otázku slučitelnosti metafyzické maximy s Humovou psychologií.
BĚLKA, Luboš.	Buryat Buddhism and Russia: Religion and Politics. In Kollmar-Paulenz Karénina; Reinhardt Seline; Skrynnikova Tatiana. <i>Religion and Ethnicity in Mongolian Societies: Historical and Contemporary Perspectives</i> . Wiesbaden: Harrassowitz Verlag, 2014. s. 81–96, 16 s. Studies in Oriental Religions 69. ISBN 978-3-447-10180-6.	Důkladný historický rozbor proměn ve vztazích mezi burjatskou buddhistickou obcí a ruským státem včetně nových, dosud nezveřejněných poznatků.
CIGÁN, Jakub a Tomáš HAMPEJS.	Náboženské představy a jejich přenos: od mysli a obsahu k tělu a kontextu. <i>Pantheon: religionistický časopis</i> , Pardubice: Univerzita Pardubice, 2014, roč. 9, č. 1, s. 113–138. ISSN 1803-2443.	V českém prostředí unikátní vhled do současných trendů v kognitivních vědách, kritických k dřívějšímu zaměření čistě na mysl a opomíjejících tělesnost, prostorovost a kontext lidského chování.
FUJDA, Milan.	What Would an Informant Tell Me after Reading My Paper? On the Theoretical Significance of Ethical Commitment and Political Transparency in Symmetrical Practice of Studying Religion(s). <i>Religio : revue pro religionistiku</i> , Brno: Česká společnost pro religionistiku, o.s., 2015, roč. 23, č. 1, s. 57–86. ISSN 1210-3640.	Důležitý manifest symetrického přístupu k účastníkům výzkumu na základě konkrétní případové studie. Pomáhá do českého badatelského prostředí uvádět tzv. <i>actor-network theory</i> a obrací se i na mezinárodní publikum vycházející z této metodologie.
CHALUPA, Aleš.	Pythiai and Inspired Divination in the Delphic Oracle: Can Cognitive Sciences Provide Us with an Access to “Dead Minds”. <i>Journal of Cognitive Historiography</i> , London: Equinox	Jeden z celosvětově prvních příspěvků nově se etabloujícího oboru kognitivní historiografie, tedy historického bádání systematicky využívajícího

	Publishing, 2014, roč. 1, č. 1, s. 24–51. ISSN 2051-9672. doi:10.1558/jch.v1i1.24.	poznatky kognitivních věd a experimentálního výzkumu lidského chování.
KUNDT, Radek.	<i>Contemporary Evolutionary Theories of Culture and the Study of Religion</i> . 1st. London: Bloomsbury Academic, 2015. 192 s. Scientific Studies of Religion: Inquiry and Explanation. ISBN 978-1-4742-3224-1.	Mezinárodně významná kritika dosavadních teorií kulturní evoluce, jejichž dovolávání se (neo-)darwinismu je ve skutečnosti zavádějící, jelikož se mu v několika klíčových aspektech zpronevřují. Autor rozpracovává také alternativu – východiska, ze kterých by mělo vycházet evolucionistické studium kultury, neupadávající však do pasti kulturní evoluce.
VÁCLAVÍK, David.	Rola religii i ateizmu w Republice Czeskiej. Niektore aspekty sekularizacji. In Slawomir H. Zareba; Irena Borowik. <i>Tradycja i innowacja w polu refleksji socjologii religii</i> . 1. vyd. Warszawa: Kontrast, 2016. s. 197–209, 13 s. ISBN 978-83-62793-15-0.	Významný příspěvek k pojmu ateismu v kontextu současné náboženské situace v České republice. Velký potenciál k citovanosti polskými badateli o sekularizaci a roli náboženství v současné střední Evropě.
VALTROVÁ, Jana.	„Religion“ in Medieval Missionary Accounts about Asia. <i>Studi e Materiali di Storia delle Religioni</i> , Roma: Univerzita La Sapienza, 2016, roč. 82, č. 2, s. 571–592. ISSN 0393-4136.	Publikace v jednom z nejvýznamnějších časopisů zaměřujících se na historickou religionistiku. Zpochybňuje rozšířenou představu, že středověk neznal pojem náboženství, a ukazuje, jak středověké setkávání s kulturami Asie vedlo již ve středověku ke konstituování několika konceptů, jež se posléze staly základem raně novověkého pojmu náboženství.
ZBÍRAL, David.	Heretical Hands at Work: Reconsidering the Genesis of a Cathar Manuscript (Ms. Firenze, Biblioteca Nazionale Centrale, Conv. soppr. J.II.44). <i>Revue d'histoire des textes</i> , Turnhout: Brepols, 2017, roč. 12, č. 1, s. 261–288. ISSN 0373-6075. doi:10.1484/J.RHT.5.112814.	Publikace v jednom z nejvýznamnějších kodikologických časopisů, vydávaném pařížským <i>Institut de recherche et d'histoire de textes</i> . Na základě přesné analýzy reviduje řadu omylů dosavadního zkoumání katarské literatury a její geneze.

B II. 5. Zapojení vysoké školy do činnosti zahraničních a zvláště mezinárodních odborných organizací a do mezinárodních výzkumných projektů odpovídají charakteru uskutečňované vzdělávací činnosti v dané oblasti vzdělávání, pro niž vysoká škola žádá institucionální akreditaci.

Shrnutí sebehodnocení:

Pracovníci se zapojují do mezinárodního odborného institucionálního prostoru především formou účasti ve výkonných výborech pořádaných konferencí či workshopů a formou poskytování oponentur a posudků zahraničních projektů.

Výsledek sebehodnocení:

Úplný soulad	Podstatný soulad	Částečný soulad	Nesoulad
--------------	-------------------------	-----------------	----------

Pracoviště realizující programy vzdělávací oblasti pořádají mezinárodní konference (v minulosti například *In memoriam Odo Marquard*, říjen 2015; *In Sloterdijks Weltinnenraum*, duben 2017; *Paganism and Politics: Neo-Pagan and Native Faith Movements in Central and Eastern Europe*, červen 2016; *Homo Experimentalis: Experimental Approaches in the Study of Religion*, říjen 2012 aj.) a jejich členové se podílejí také na přípravě akcí pořádaných v zahraničí (*Before Montucla: Historiography of Science in the Early Modern Era*, workshop, Bergische Universität Wuppertal, Germany, 3.–4. března 2016). V současné době probíhají přípravy konferencí *Cognition and Language* (24.–26. listopadu 2017), *4th International Conference on the History and Philosophy of Computing* (4.–7. října 2017) a 5. konference *Historical Network Research* (podzim 2018).

3. PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ VÝUKY, TVŮRČÍ ČINNOSTI A SOUVISEJÍCÍCH ČINNOSTÍ

B II. 2. Celková struktura personálního zajištění výuky, tvůrčí činnosti a souvisejících činností akademickými pracovníky v dané oblasti vzdělávání odpovídá z hlediska kvalifikace, věku, délky týdenní pracovní doby a zkušeností s působením v zahraničí nebo v praxi charakteru uskutečňované vzdělávací činnosti v dané oblasti vzdělávání, pro niž vysoká škola žádá o institucionální akreditaci, a žádanému typu nebo typům studijních programů a zajišťuje:

- a) garantování úrovně kvality dané oblasti vzdělávání jako celku a jejího rozvoje,
- b) garantování studijních programů v této oblasti a
- c) garantování výuky těchto studijních programů.

Shrnutí sebehodnocení:

Personální zabezpečení vzdělávací, výzkumné a tvůrčí činnosti ve vzdělávací oblasti je kvalitní a stabilní a je dostatečnou zárukou zajištění a rozvíjení dané oblasti vzdělávání. Výuka povinných předmětů a převážné většiny povinně volitelných předmětů na všech stupních je zajištěna vyučujícími s minimální vědeckou hodností Ph.D., popř. CSc. Případné zapojení talentovaných doktorských studentů do výuky probíhá pod vedením jejich školitelů. Pracovníci svým zaměřením pokrývají základní disciplíny systematické filozofie, klíčová období dějin filozofie, oblast teorie a dějin vědy a základní směry současné religionistiky.

Rozvoj vzdělávací oblasti je zajištěn plynulým kariéerním postupem pracovníků, kteří ji zajišťují. Religionistice by prospělo, kdyby některý z docentů v dohledné době úspěšně prošel profesorským řízením.

Výsledek sebehodnocení:

Úplný soulad	Podstatný soulad	Částečný soulad	Nesoulad
---------------------	------------------	-----------------	----------

V současné době akademické činnosti v oblasti filozofie zajišťuje 16 kmenových pracovníků, z toho 5 ve věkovém rozmezí 30–40 let, 4 ve věkovém rozmezí 41–50 let, 2 ve věkovém rozmezí 51–64 let a 5 ve věkovém rozmezí 65–70 let. Redukovaný pracovní úvazek mají především pracovníci ve věku nad 65 let. Další pracovníci působí v pozicích odborných pracovníků a podílejí se na řešení grantových úkolů.

Akademické činnosti v oblasti religionistiky zajišťuje 10 kmenových pracovníků, z toho 6 ve věkovém rozmezí 30–40 let, 2 ve věkovém rozmezí 41–50 let a 2 ve věkovém rozmezí 51–64 let.

Filozofie

Profesoři		Docenti		Odborní asistenti	
fyzický počet	přepočteno	fyzický počet	přepočteno	fyzický počet	přepočteno
4	2,9	6	4,7	6	4,9

Religionistika

Docenti		Odborní asistenti	
fyzický počet	přepočteno	fyzický počet	přepočteno
3	2,5	7	6,1

Podstatná část akademických pracovníků má zkušenost s působením v zahraničí, ať už na výměnných výukových pobytech (Erasmus, CEEPUS aj.) nebo při řešení projektů (*Demonstrating the functions of awe in religious systems: empirical and computational approaches* aj.). Spíše zřídka jsou zahraniční výzkumné a výukové pobyty přesahující dobu jednoho semestru.

4. MEZINÁRODNÍ PŮSOBNÍ

B II. 5. Mezinárodní působení vysoké školy mající vztah k dané oblasti vzdělávání, zejména zahraniční mobility studentů a akademických pracovníků, integrace možnosti zahraničních mobilit do studia ve studijních programech, a předpoklady pro uskutečňování těchto činností odpovídají charakteru uskutečňované vzdělávací činnosti v dané oblasti vzdělávání, pro niž vysoká škola žádá institucionální akreditaci.

Shrnutí sebehodnocení:

Mezinárodní rozměr je přítomný ve všech disciplínách oboru Filozofie, Teorie a dějiny vědy a Religionistika. Projevuje se několika způsoby:

- využívání cizojazyčné literatury jako přirozené součásti téměř všech kurzů,
- zapojení zahraničních odborníků příležitostně i systematicky do standardní výuky,
- delší (semestrální) pobyty zahraničních vyučujících a výzkumníků,
- nabídka dlouhodobých studijních pobytů v zahraničí,
- pomoc při individuálních stážích mimo programy,
- nabídka kurzů pro zahraniční studenty,
- rozsáhlá účast akademických pracovníků na zahraničních konferencích a
- obhájené nebo připravované disertace v anglickém jazyce.

Mezinárodní působení v dané oblasti vzdělávání hodnotíme jako vyhovující. Mobilita akademických pracovníků je dostatečná, stejně jako možnosti integrace absolvovaných předmětů v rámci studia v zahraničí. Nabídka zahraničních pobytů pro studenty je pestrá, přesto chceme především studentským mobilitám věnovat do budoucna zvláštní pozornost rozvoji a péči a najít vhodné motivátory, které by vedly ke zvýšení studentských mobilit.

Výsledek sebehodnocení:

Úplný soulad	Podstatný soulad	Částečný soulad	Nesoulad
---------------------	------------------	-----------------	----------

Zahraníční odborníci jsou do výuky oboru zapojováni formou přednášek v rámci jednotlivých předmětů. Počet takových přednášek se postupně zvyšuje. Na MU každoročně v dané oblasti vzdělávání hostuje přibližně 10 zahraničních odborníků. Ve stavu jednání je příprava blokové výuky samostatných kurzů vedených zahraničními odborníky (prof. Tomislav Bracanovic, University of Zagreb; prof. Eric Olson, University of Sheffield). V podzimním semestru 2017 je realizován kurz Religion and Migration, vedený v angličtině formou webináře s účastí religionistických a sociologických pracovišť z několika zemí. Mezi hostující profesory a výzkumníky, kteří strávili na pracovištích vzdělávací oblasti semestr nebo více, patří např. Luther Martin, Donald Wiebe, E. Thomas Lawson, Michael Strmiska aj.

Pracoviště realizující programy vzdělávací oblasti nabízejí pobyty na těchto univerzitách: za filozofii Paříž, Paris I – Sorbonne Dijon, Université de Bourgogne Lyon, Ecole Normale Supérieure Lyon III, Jean Moulin, Universität Hannover, Univerzita Wroclaw, Univerzita Katowice, Univerzita Komenského Bratislava, Universidad Castilla-La Mancha, Toledo, Sveučilište u Zagrebu (ve fázi přípravy jsou smlouvy s Universität Paderborn, Německo,

Erasmus University Rotterdam, Holandsko); za religionistiku Central European University, Radboud University Nijmegen a univerzity v Grøningenu, Kaunasu, Lipsku, Vídni a Bratislavě. Studenti jsou vybírání na základě vnitřních soutěží. Výjimkou nejsou ani stáže a studijní pobyty studentů mimo dohodnuté smlouvy.

Ve studijních plánech jsou zahrnuty speciální předměty, které umožňují uznat části studia či stáže absolvované v zahraničí (např. Zahraniční semestrální studijní pobyt, Pracovní stáž, Pramenné studium v zahraničí). Další uznávání pak probíhá na úrovni předmětů. Studenti obecně vyjíždějí spíše v navazujícím magisterském studiu než v bakalářském studiu. Největší poměr je pak v rámci doktorského studia. Z individuálních rozhovorů se studenty také vyplývá, že jednou z nejzávažnějších překážek mobility je to, že studium v zahraničí je spojeno s poměrně vysokými náklady, které poskytované stipendium není schopno v celém rozsahu pokrýt, takže je nutná spoluúčasť vyjíždějícího studenta. Mnoho studentů při studiu v ČR pracuje, nicméně možnost pracovat při studiu v zahraničí vidí jako málo reálnou. V rámci zvýšení účasti proto plánujeme dodatečnou individuální podporu ze stipendijního fondu.

Využívání především soudobé cizojazyčné literatury je přirozenou součástí výuky téměř všech nabízených kurzů. Některé filozofické interpretační semináře a dvojice kurzů současných religionistických teorií jsou zaměřeny speciálně na četbu cizojazyčných textů. V posledních letech se zvýšila také nabídka předmětů vyučovaných v cizím jazyce (aktuálně nabízíme Ludwig Wittgenstein: An introduction to his philosophy; XXth-Century Czech Philosophy; Selected Topics in Applied Ethics; Logic in Philosophy; Orthodoxy and Heresy in the Middle Ages; Jerusalem in Religious Confrontation; Tibetan Buddhism in Western Perspectives; Migration and Religion: Past and Present in V4 Countries). Pro zahraniční studenty nefilozofických oborů nabízíme každý semestr kurz Philosophy for Non-Philosophical Disciplines Students.

5. SPOLUPRÁCE S PRAXÍ

B II. 6. Spolupráce s praxí odpovídá charakteru uskutečňované vzdělávací činnosti v dané oblasti vzdělávání, pro niž vysoká škola žádá institucionální akreditaci.

Shrnutí sebehodnocení:

Z charakteru oboru Filozofie vyplývá převaha teoretické výuky nad výukou praktickou, která je nicméně obsažena v rámci předmětů věnujících se zvládnutí metodologických nástrojů a interpretačních postupů.

Obor Religionistika na FF MU se také nevěnuje dominantně aplikační sféře, v roce 2016 byl nicméně studijní program rozšířen o dva kurzy pokrývající tuto oblast, kterou plánujeme postupně dále rozvíjet.

Výsledek sebehodnocení:

Úplný soulad	Podstatný soulad	Částečný soulad	Nesoulad
---------------------	------------------	-----------------	----------

Hlavním externím partnerem oboru je Filosofický ústav Akademie věd ČR (FLÚ AV). Vztahy s ním jsou budovány a udržovány především formou zvaných přednášek. Odborníci z jeho jednotlivých vědeckých útvarů konají na katedře přednášky v rámci výuky jednotlivých předmětů a členové katedry zase vyjíždějí na Filosofický ústav AV ČR představovat výsledky vlastního výzkumu.

Studenti jsou zváni k aktivní účasti na studentských vědeckých konferencích, které jsou pořádané buď naší katedrou, nebo katedrami na jiných VŠ. V rámci studia oboru Filozofie se nekonají žádné praktické stáže u potenciálních zaměstnavatelů. Výjimku tvoří doktorští studenti, kterým je nabízena stáž na FLÚ AV. Tato spolupráce je založena na smluvní dohodě obou partnerů.

Na religionistice také není realizována praktická stáž, přímý kontakt s aplikační sférou nicméně nabízí kurz Náboženství v mediální a neziskové sféře, věnovaný diskusím s pracovníky médií a neziskových organizací; studenti zde jako výstup zpracovávají a realizují skutečný projekt. Do sféry společenské aplikovatelnosti spadá také kurz Angažovaná religionistika, založený na konceptu angažovaného výzkumu. V kontextu současné migrace z Blízkého východu a Afriky se doposud věnoval zejména, byť nejen analýze mediálního obrazu migrantů a jeho kritické reflexi v besedách na středních školách, v internetových diskusích, ve studentských novinách apod. Pracovníci Ústavu religionistiky také příležitostně vystupují v médiích a přispěli k projektu FF MU *Migrace, menšiny, mezikulturní dialog*.⁵

⁵ <http://migrace.phil.muni.cz/>

6. SHRNU TÍ

Všechna dosavadní sebehodnocení včetně tohoto nás opravňují k vyjádření, že v rámci MU poskytujeme dostatečné záruky kvality vzdělávání v uvedené oblasti ve všech programech a na všech realizovaných úrovních. Většinou jsme mohli konstatovat úplný soulad se všemi deklarovanými požadavky a tam, kde konstatujeme podstatný soulad, jde spíše o větší míru kritičnosti s vědomím, že ideální stav je pohyblivý cíl. V zásadě však můžeme konstatovat, že všechny standardy a jejich požadavky podle zákonných nařízení pro akreditace splňujeme.